

JÚDÁS

Színjáték öt felvonásban

Irtta RÓNAY GYÖRGY

HARMADIK FELVONÁS

Első jelenet.

VONULÁS A PASSIÓRA.

Délután, később alkonyat. — JÚDÁS, tenyérbe hajtott fejfel a padon. Sorra fölvonulnak: ÖREG HAZASPÁR, APÁCÁK és KORHELY LEGÉNYEK, KISPAPOK és az ÚJONCMESTER, meg az ÖRÖMLÁNYOK, KEGYES SZÜZEK a beginaházból, ALUMNUSOK a barátok klastromából a KÖVÉR BARRATTAL, végül az elkésett ÖREG SZŰZ. Legvégül a PRÉPOST.

ÖREGASSZONY. Ej, vén álomszuszek, szedd azt a göbös talpadat! Veled se lehet odaérni sehova.

ÖREGEMBER. Csárogj csak, csúnya varjú.
ÖREGASSZONY. Ó, te tohonya,

ÖREGEMBER. miattad még utóbb helyünk se lesz.
ÖREGASSZONY. Ha nem lesz, nem lesz. Még hogy végigálljam szegény eres lábammal! Coki hát!

Hátbalöki.

ÖREGEMBER. Jó, jó.

Mindketten el.

Jobbról zsolozsmaféle; egy pillanatra fölerősödik, aztán elhal; jönnek a KORHELY LEGÉNYEK. APÁCÁK hangja a távolban.

Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum...

1. KORHELY. A Jézusát! Hogy doktor is.

2. KORHELY. Lódoktor!

3. KORHELY. Fürdős doktor! doktorolni, tudod mit?

4. KORHELY. Kuss.

3. KORHELY. Mi az, hogy kuss?

1. KORHELY. Nocsak,

2. KORHELY. pofa be mind a kettő. Szellentett valaki.

3. KORHELY. Disznók. Nem én! A jó Szellet! Szavamra, hogy itt füstölt el az orrom előtt.

APÁCÁK hangja közeledik.

Ora pro nobis peccatoribus,

nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

Az utolsó szavakra jobbról bejönnek, a templom mellett nyíló út felé tartanak; a templom előtt mélyen bókolva meghajolnak. Mindvégig lehajtják fejüket; kezükben olvasó. A KORHELY LEGÉNYEK kissé hátrébb állnak, nem meszse Júdás padjától.

2. KORHELY. Ezt is a Szellet hozta?

1. KORHELY. Ezt már jószagúbb.

3. KORHELY. Egyik-másik elkelne doktorolni.

4. KORHELY. Püspökfalat mind. Hagymás tőle orrod.

3. KORHELY előrelép. Villára szúrjak egyet?

2. KORHELY. Nyársra, te!

Visszatartják 3. KORHELYt, dulakszanak.

1. KORHELY. Ne bolonduljatok!
APÁCAK közben lassan vonulnak, imádkozva, föl-fölerősödő mormolással.
APÁCAK. ...gyümölcse Jézus —
EGY APÁCA, erős, tiszta csengő, gyermeki hangon.

Aki értünk a keresztet hordozta.

3. KORHELY. No érted, szentem, én is...

4. KORHELY. Azt a mocskos...

Elnyomja szavait az imádság.

APÁCAK. ...asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja...

A hang mormolásba vész, és lassan elhal, ahogy az APÁCAK elvonulnak.

3. KORHELY, kötekedve.

Mit mondtál?

2. KORHELY. Azt, hogy éhes. Enne már.

1. KORHELY. No én is. Egy kis kolbászt meg szalonnát.

4. KORHELY. Törköly-szivacsnak! Égeti a bendőd?

2. KORHELY. Te tán nem ittál?

3. KORHELY. Böjtben nem zabálhat

az igaz hívó. Mit tesz hát? Vedei.

Igaz, fiúk?

No, menjünk.

4. KORHELY.

2. KORHELY.

Hát ez itt?

1. KORHELY.

Tojásan kotlik tán.

3. KORHELY.

Ebben a maskarában?

2. KORHELY.

Holetius, ha jól látom.

3. KORHELY.

Komám!

1. KORHELY.

Ezzel ne kezdj.

Elrángatják.

3. KORHELY.

Ej, kezd a nyavalya!

4. KORHELY.

Hollót se várj közel, nehogy szemed kivájjal

Osszekarolva el.

Nagyon gyors léptekkel besiet a kispapok ÚJONCMESTERE, meghajol a templom előtt, hirtelen mozdulattal megfordul, várja a bevonuló kispapokat; keze keresztben a mellén. — A KISPAPOK bejönnek, párban, térdet hajtának, némán állnak.

ÚJONCMESTER. Igazodj, igazodj. Nem mint a birkák.

A KISPAPOK mozognak, igazítják a sort.

ÖRÖMLÁNY énekel, közeledőben.

Ki Magdolnát szánva szántad,

bűneimet megbocsássad.

Testem fürdött szerelemben:

piros véred mosson engem.

ÚJONCMESTER gyorsan keresztet vet.

Meretrices! Apage Satanas!

ÖRÖMLÁNYOK vonulnak, karban énekelnek.

Zsoldos néptől, bűnös ágytól,

oltalmaz a prédaságtól,

csókom másnak sose adjam,

csak a lábad csókolgassam.

Bejönnek, megállnak a háttérben a KISPAPOK mögött, kissé oldalt.

ÚJONCMESTER.

Balra át!

KISPAPOK balra fordulnak.

Clerici! Klerikusok!

Ha meglátnám, hogy az urak közül,

ha netán valaki közületek,

megértettétek? Karcer, víz, száraz kenyér!

EGY ÖRÖMLÁNY.

Nézd azt a lányos arcút, milyen szelíd!

MÁSİK ÖRÖMLÁNY.

Édes bocim!

HARMADIK, meglöki.

Bűnösök menedéke!

ÖRÖMLÁNYOK mind. Könyörögi értünk.

ÚJONCMESTER.

Karcer, víz, kenyér,

megértettétek?

ÖRÖMLÁNYOK a mellüket verve, mind.

Irgalmaz nekünk!

ÚJONCMESTER.

Ha tehát bármiféle helytelen viselkedést, primo: nyaktekerést, secundo: szemguvasztást, tertio: holmi asszonyállatoknak való alattomban történt integetést észrevennék...

KISPAPOK.
ÚJONCMESTER.

Apage Satanas!
Vagy bármiféle botránkozató mívelkedést...

KISPAPOK.
ÚJONCMESTER.

Apage Satanas!
Tehát értettük. Jobbra át! Vigyázz!
Indulj!

EGY ÖRÖMLÁNY.
MÁSİK.

El a KISPAPOKkal.
Szegény kis báránykák!

Nehogy

szemed kiessék.

HARMADIK.

Irgalmazz nekünk!

MIND.

Könyörögj értünk! Irgalmazz nekünk!

MIND.

Elmennek. Énekkel, karban és szóló.

MIND.

Csak lábadat csókolgassam,

gyötrött orcád simogassam,

EGY HANG, *esedezve.*

Édes Jézus, én szerelmem!

MIND.

Sebeidbe végy be engem...

KEGYES SZÜZEK jönnek párban, elől ELŐIMÁDKOZÓ.

ELŐIMÁDKOZÓ.

A sarkunkban leleselkedő gonosztól —

MIND.

Ments meg Uram minket.

ELŐIMÁDKOZÓ.

A feslett, céda asszonyállatoktól —

Ments meg Uram minket

A templom előtt megállnak, meghajolnak.

ELŐIMÁDKOZÓ.

Tövised, véred, kínhalálod által —

MIND.

Ments meg Uram minket.

ELŐIMÁDKOZÓ.

Halálod és föltámadásod által —

Berontanak nagy lármával az ALUMNUSOK, közbül husánggal a KÖ-

VÉR BARÁT.

ALUMNUSOK, *karban.*

Sursum, bursum, móra, bóra,

ballagunk a passióra.

Haj, haj, virágom,

kínzatásod ne fájjon,

szegény Jézus.

KÖVÉR BARÁT.

Nocsak, ne mint a konda! Nem vályúhoz megyünk!

Mit szól a nép, ha látja, hogy csak tiporjuk egymást,
mint a malacok;

mármint ti mint a malacok, én meg szuszogva itt,
akár egy vén koca,

téblábolok...

ELŐIMÁDKOZÓ.

Gyerünk, nővéreim. Isten bocsáss,
nem tudja, mit beszél.

KEGYES SZÜZEK el.

KÖVÉR BARÁT.

No mert ha tudná,

püspök volna, apátúr, kanonok,

prépost, miegymás, nem koldus barát,

legkisebb kondás Isten mezején,

már ha ez itt kicsinynek mondható.

Nem pntes hordó: van vagy két akó!

Igaz, malackák? — No, hogy van tovább?

Ne azt. A Júdást!

EGY ALUMNUS.

Jól van, hát a Júdást.

KÖVÉR BARÁT.

EGY ALUMNUS *rákezdi.*

MIND.

Szeme kancsal, szája ferde...

Csatlósokkal ment a kertbe.

Haj, haj, virágom.

Folyik a vér orcádon.

Júdás kára:

kötél kell a nyakára.

HOLETIUS *hirtelen föláll.*

KÖVÉR BARÁT. Nem volt elég?
Elég, hát persze, hogy
elég volt. Ej, no, takarodjatok,
hess, konda, hess! Bocsánat, jó uram.
Tereli kifelé a gyerekeket.
Hess, hess! Bocsánat... Elnézést, uram...
Mind el.'

HOLETIUS. Hogy is mondták? Kötél kell a nyakára?
Szeme kancsal... Ferde a szájam is?
ÖREG SZŪZ *elkészve szalad, meglátja Holetiuszt, bókot csinál.*
Dicsértessék.

HOLETIUS. Hess, konda, hess!
ÖREG SZŪZ. Uram

Krisztus, segíts!
Rémülten elszalad.

HOLETIUS. Megállj, nem bántalak!
Vagy bántalak? Téged is bántalak?
Leül.

Fáradt vagyok. Itt ültem, és ezer
mérőföldet gyalogoltam. Közben lement a nap.
PRÉPOST *kijön a házából, ajtaját zárja.*
Te még nem jössz, fiam?

HOLETIUS. Pihenni kell még,
ekkora út után.

PRÉPOST. Sokat jártál talán?

HOLETIUS. Itt, körbe, körbe.
PRÉPOST. Néha nyugtató,

ha jár az ember.
Néha nyugtató.

HOLETIUS. S ha fájna tán...
PRÉPOST. Nem fáj.

PRÉPOST. Csak el ne kés;
késő van már.

HOLETIUS. Késő van már. Nagyon
késő van már.

PRÉPOST. Nem jössz inkább velem?
Beszélgetnének útközben.

HOLETIUS. Egy kicsit
még pihenek. Aztán megyek. Csak egy
kicsit pihenni még.

PRÉPOST. Pihenj, fiam.
Pihenj, kedves fiam.

El.

Második jelenet

HOLETIUS, az ESZELŐS ASSZONY.

ASSZONY *jobbról jön, rongyosan, kócosan, imbolygó, tétova léptekkel, meg-meg-
áll, körülnéz; karján mintha csecsemőt vinne.*

Se fal, se rács. Érzed a rügyszagot,
csöppecske csillagom? Se fal, se rács.
Megyünk, megyünk, és nincs se fal, se rács.

Észreveszi a földön a szétrugdosott pénzt.

Hi-hi-hi —

ha-ha-ha —

Komámasszony aranya,

haj, haj virágom.

Csicsija-babuja, drágaságom.

Itt jó eső volt. Pénzt termett a föld.

Tiéd?

HOLETIUS. Csak volt. Talán.
ASSZONY. Fölszedhetem?
HOLETIUS. Hagyd. Mocskos pénz.
ASSZONY *megőrül.* Én is mocskos vagyok,

HOLETIUS. jó helyen lesz a mellemen. Mutassam,
ASSZONY *a képzelt csecsemőt a padra teszi.* milyen mocskos?
Ej, hagyj békén!

HOLETIUS. Vigyázz,
ASSZONY. nehogy fölverd.
Ki vagy te?
Dajka csak.

Szoptattam is! Mutassam mellemen
éles foga hegét? Hogy harapott!
Ringatni is tudok. Meg dajkadalt.
Éneklő, rekedtesen, félig recitálva.
Reng a, ring a ládika,
aludj benne, kis buba,
haj, haj, virágom, csillagom.
Fütyül a szél a havon.

Kis szünet.

HOLETIUS. Kosárka volt, nem bölcső. A likon
ASSZONY. befűtt a hó. Sivalkodott szegény.
Pihennék itt, s helyette részeg álmokat
bocsátanak rám. Honnét jössz ide?
Sírból. Húsvét van, nem tudod?

Énekel.

Mikor Jézus kiszenved,
holtak sírből kimennek,
hi-hi-hi —
ha-ha-ha —

szökj fel kabla, csikócska.

Haj, haj, virágom.

HOLETIUS. Órült ének. — Kitől tanultad ezt?
ASSZONY. Mást is tudok. Sok jó nótát, bizony.
HOLETIUS. Hagyd nyugton őket. Böjtben nem szabad.
ASSZONY. Ha! ha! ha! Böjt! Nekem már vége van.

Énekel.

Haj, haj, virágom,
hogy tomboltunk a nyáron,
kapitány úr!

Úgy szökött ki alóla:
hasas lett a csikója,
kapitány úr!

Szép volt? Tavasszal sárlik a csikó,
télvízben ellik. No, hiszen tudod.
Micsoda tél volt! Nézd a térdemet,
most is fehér a hótól.

Fölhúzza térdig a szoknyáját.

HOLETIUS. Eh, rimának
ASSZONY. túl vén vagy már, bolondnak túl bohóc!
Elestem, itt van rajta még a hó.
Szél fújt. Meg nehéz is volt a kosár.
Idáig hoztam.

HOLETIUS. Mit locsogsz, te néMBER?
ASSZONY. Csak úgy, meséket. Megnőttek a fák.
Hogy lombosodnak! Akkor csupa hó volt.
A kést nem hagytam benne. Itt a szoknyám
korcába dugtam.

HOLETIUS.

Tél volt — és a kést
nem hagyta benn — s a kapitány... Miféle
kapitányt emlegettél?

ASSZONY.

Kapitányt?
Nem emlegettem. Ja, vagy az a nóta?!
Csak épp a templomajtó szögletét
akartam látni. Gyere, csillagom.

Fölveszi a képzeletbeli babát, indulni akar.

Zum, zum, zúg a szél,
kis bubácska gögicsél...

HOLETIUS *fölugrik, visszarántja.*

Itt maradsz!

ASSZONY.

Most leesett. Rátapostál.
Szegényke, összetört.

Le akar hajolni érte.

HOLETIUS *ránt rajta egyet.*

Elég a játék!

Beszélj, ringyó, vagy...

ASSZONY.

Elmondjam?

HOLETIUS *visszazuhan a padra.*

Ne mondd.

ASSZONY.

Elmondom.

Nem akarok tudni semmit.

HOLETIUS.

ASSZONY.

Én se akartam tudni. Aztán megtudtam mégis.
A hitess asszonyát. Meg hogy a titkos kannak
két kölyke született egyszerre két kocától!
Könyörgök...

HOLETIUS.

ASSZONY.

Igen, én is könyörögtem,
hogy ezt a síró-rívó malacot
vegye a másik vályúhoz szegénykét,
meleg moslékra ketten legyenek —
de nem! fattyút nemzett a kapitány,
hát eldugdosta volna — földbe is!
Nyugodj, nyugodj, hagymázos elme. Hát
agyrémeket kell hüvelyeznem itt?!
Agyrémeket? Hídeg volt, kisfiam;
bocsáss meg érte.

HOLETIUS.

ASSZONY.

Sír.

HOLETIUS.

Nem, ez nem lehet.
Hogy Bálint apja — és az én apám —
hogy ez a kettő...

ASSZONY.

Itt a kés. A vér
még rajta rozsdáll.

HOLETIUS.

S ez a tébolyult,
szegény... szegény...

Fölzokog.

ASSZONY *simogatja lassan a fejét. A kés leesik a földre. Halkan énekelve.*

Ne sírj, drágaságom,
csillagom, virágom,
árvaságom.

HOLETIUS.

Süss föl még az egyszer, édes világom!
Te nyomorult... te áldott... te szegény...
Milyen könnyű kezed van... Hogy bírtad ezt a kést?

Fölveszi a kést.

Rozsdás... de milyen éles még... hegyes...
kétéltű, dupla kés... bordák közé való...

EGY HANG *kint.*

HOLETIUS.

Holetius! — Holetius!
Megyek!

Gyorsan el.

Harmadik jelenet.

AZ ESZELÓS ASSZONY TÁNCA

Az ESZELÓS ASSZONY hosszan a távozó Holetius után néz. Közben fokozatosan kiegyenesedik, szinte megnő. Először mintha csecsemőt dajkálna, halkan, szelíden énekel; majd átvált, vadabbra; a ringatás tánca megy át; mind sebesebben táncol; az ismétlést már vad forgásban éneklí, kiáltva; zéttárt karral pörög, s végül kimerülten összeesik a szín jobb sarkában.

ESZELÓS ASSZONY, *lassan, ringatva.*

Csillagom, reményem,
aludj anyád ölében,
édes árvaságom,
rezedám, violám, gyöngyvirágom.

Szilajra váltva.

Sej, haj, gyöngyvirágom!
Hogy tomboltunk a nyáron,
kapitány úr!
Mégis gyász lett a vége,
havat festett a vére,
kapitány úr!

Tébolyultan.

Mégis gyász lett a vége,
dupla kés a szívébe,
kapitány úr!

Negyedik jelenet.

ESZELÓS ASSZONY, ALBERT MESTER, a FIÚ.

Mikor az ESZELÓS ASSZONY összeesik, a hirtelen csöndben távol, a tempom mögül, elmosódva hallatszik az egybegyűlt, passióra váró nép éneke. Nyomban utána balfelől csöngettyűk; a FIÚ tolószéken begurítja ALBERT MESTERT. A szék sokkerekű, bonyolult szerkesztmény. ALBERT MESTER kis öreg; lábán pokróc, ruhája bő köntös, a Zodiákus csillogó arany és ezüst ábráival kivarrrva. Szakálla van; fején ékkövekkel kirakott, csúcsos asztrológus főveg.

ALBERT MESTER.
FIÚ.

Hé, hé! Még fölborítasz!
És ha föl?
Csalánba nem üt a ménkű.

ALBERT MESTER.

Kezem,
lábom, töröd, bordám szakasztod, orrom...
Hogy mit? Mibe nem üt?

FIÚ.

Csak mondom,
hogy ne üsse
köbe a lábát, orrát se lepénybe —
Gézengúz!

ALBERT MESTER.
FIÚ.

...és bölcs fejének se essék
kára, mivel szívem szakadna tőle,
ha csak egy szűnyogcsípés...

ALBERT MESTER.

Komolyan
beszélsz, vagy most is mókázol?

FIÚ.

Hogy én?
Fusson ki a szemem! Sír. Szegény fiú,
a lelkemet kitenném érte, s nem hiszi!
Nem is tűröm tovább.

ALBERT MESTER.

Nocsak, bohó,
tréfát így szívre venni!

FIÚ.

Hát szeret?
Körültáncolja, megáll a háta mögött, számárfület mutat.

ALBERT MESTER.

Mit művelsz ott? Csak nincs a kerekekkel valami baj?

FIÚ.

Azt hittem, egy hiányzik amott fölül.

ALBERT MESTER.

Mit mondtál?

FIÚ.

Mondom, hogy most fölül a párnán.

ALBERT MESTER.

Nem. Hanem te ott a fára. Van ott egy jó ág...

FIÚ.

Hogyne, hogy leessem!

ALBERT MESTER.

Fölmégy a fára, érted, ebugatta!

FIÚ.

Fölmégy a fára, s mondod, hogy mi van.

Mi van. Hát énekelnek. Lentről is hallani. Nem hallja? Persze, süket, mint az ágyú... Énekelnek!

Énekel, szép, tiszta, csengő hangon.

Édes Jézus, keresztfádnak állok tövében.

Csörgedező piros véred minden reményem.

ALBERT MESTER.

Ne visíts a fülembé! Hogyne hallanám.

Persze hogy énekelnek. Először mindig énekelnek.

Utána jön a játék. Fölmégy a fára,

s mondod nekem, mi van.

FIÚ.

Jobb volna odamenni.

ALBERT MESTER.

Hagyni, hogy eltapossanak, mi? Mars a fára!

FIÚ.

Ha nyakamat szegem, szegény özvegy anyámat majd gyámolítsa.

Fölmászik, az utolsó szavakat már fönről.

Látsz jól?

Mondom, hogy gyámolítsa...

ALBERT MESTER.

FIÚ, fönről.

ALBERT MESTER.

Hogy átok irtsa? Átok irtson? Engem?

Megállj, ezért még lakolsz, pernahajder!

FIÚ a fán

Hogy párnahaj kell? Úgy bizony, hátsóm alá: döfi az ág.

ESZELŐS ASSZONY fölkelt, egy edeje már figyeli a mestert, aki azonban nem veszi észre, mert föl beszél a fiúnak a fára. Az asszony észrevétlenül közel megy hozzá; hirtelen.

Vedd vissza a jelet!

ALBERT MESTER.

Milyen jelet? Segítség!

ASSZONY.

A jelet.

Amit a csillagok közé mázoltál, vén bolond!

Vedd vissza a jelet! Vedd le az égről azt a kést!

Mit adjak érte? Megcsókoljalak?

Segítség!

ALBERT MESTER.

Vagy levessem a ruhámat,

ASSZONY.

kötözsem rád magam, hogy fűtözz melegemnél?

Ne tapogass, szemérmetlen szipirtyó!

ALBERT MESTER.

Vedd el tőle a kést! Szegény síró porontyot

ASSZONY.

nem hagyhatod... Hová lett? Ide tettem...

Kikaparom a szemedet, te vén!

A templomajtóhoz megy, megtalálja a sarokban a képzelt babát.

No, ne félj... Megvan... Itt van... Gyere, csöppem.

Fölv teszi, ringatja, énekel.

Csillagom, reményem,

aludj anyád ölében —

Haj, haj, virágom.

Hirtelen leejti a karját.

Nem kellett volna hagyni.

ALBERT MESTER.

Mit mondasz? Mit nem kellett volna hagyni?

ASSZONY.

Még nem késő talán. Még visszaveheted.

ALBERT MESTER.

Mit vegyek vissza, amit nem is adtam?

ASSZONY.

Köpj szálat, rusnya pók! Látod, már ütközik!

Az égre mutat.

Akaszd a szögre, mássz föl rajta, vedd le onnét!
Mire vársz?

ALBERT MESTER.

A szakállamhoz ne nyúlj!

FIÚ *a fán*

Fiú! Fiú!

Fölszúrt egy túske, nem tudok
lemenni.

ALBERT MESTER.
ASSZONY.

Segítség!

Csak vinnyogj, csak nyúszíts!

Üres a város! Úgyse hallja senki.
Megfojtsalak?

ALBERT MESTER.

Segítség! Takarodj,

parázna néember!

ASSZONY.

Szuszogj! Fújj! Lihegj!

Fújd le már onnét!

ALBERT MESTER.
ASSZONY.

Engedd el a torkom!

Lefújod hát?

ALBERT MESTER.
ASSZONY.

Mit kell lefújni? Honnan?

Te tökfejű! Te Skorpió! Te Rák!
Vízöntő, vén hügyos, herélt Bika,
te bűzös Bak!

ALBERT MESTER.

Te meg tudod, mi vagy?

Cemende! Ringyó! Cafra! Katonák
személtládája! Bordélytöltelék!
Útszéli szajha!

ASSZONY.

Mondd, csak mondd, te szikkadt

ártány... te vén kappan...

*Odaugrik, lekapja a mester fejéről a süveget, aztán
visszanyomja a fejébe.*

Mit tudsz te? Hiszen taréjod

síncs már... Kopasz majom... — Gyerünk, kicsim.

*Mintha kisgyereket fogna kézen. Nagyon lassan megy el,
jobbra. Közben énekel; az első szakaszt halkabban, még a
színen, a másodikat már a színen kívül, kétségbeesett forté-
ban; a refrén már csak alig hallatszik, messziről, elhalóan.*

Kis fekete báránkámát leölték,
zsenge szívét testéből kivették —

Haj, haj virágom — —

El is megyünk világgá immáron,
Ne rághassák szívedet, báránom...

Haj... haj... virágom...

Ötödik jelenet.

ALBERT MESTER, FIÚ *a fán.*

ALBERT MESTER *a homlokát törülgeti.*

Majdnem megöltek... Hé, fiú!

FIÚ *a fán.*

Mi az?

ALBERT MESTER.

Gaz néember... itt a torkomat... Fiú!
Mért nem jöttél segíteni?

FIÚ.

Segíteni?

Talán dolgára kellett volna?

ALBERT MESTER.

Ej,

hát nem láttad, hogy öldökölt a féleszű?

FIÚ.

Nincs hátul is szemem, hogy visszalássak,
mikor előre nézek.

ALBERT MESTER.

Átkozott kölyök!

Hagyná, hogy a szemem kitolják. Levonom a béredből, pimasz.

FIÚ.

Én meg, ha így gyaláz, máshoz szegődöm. Fogjon ez tán jobb bolondot a maskaráját tolni. Isten áldja.

ALBERT MESTER.

Nem!

FIÚ.

Ott jön, nicsak!

ALBERT MESTER.

A néember jön? Segítség!

FIÚ.

Mit kukorékol?

ALBERT MESTER.

Segítség! — Mi jön?

FIÚ.

A tűzoltók!

ALBERT MESTER.

Tűz van? Szent Flórián, segíts!

FIÚ.

Hol ég?

Ott belül, a süveg alatt.

ALBERT MESTER

lekapja a süveget.

Hogy itt? Nem ég. *Visszateszi.*

FIÚ.

Pedig füstölt. Fölérzem

a bűzét.

ALBERT MESTER.

Hogy a medve tépne szét!

FIÚ.

Hát mondtam én egy árva szóval is, hogy jer föl kopasz a fára? Meghagyta, hogy figyeljek és mondjam, hogy mi van; s most kárpál, mert figyeltem, míg kelmed odalent mindenféle lotyókkal cicázott.

ALBERT MESTER.

Én! Cicáztam! Még hogy cicáztam! Én!

FIÚ.

S medvét küldene rám, mert mondom, hogy mi van.

ALBERT MESTER.

Mi van hát?

FIÚ.

Kétfelől fölálltak a tűzoltók.

A polgármester úr... a prépost úr... a nemzeti tanácsurak... amott zászlók alatt a nemes céhek... a tímárok... a kovácsok... asztalosok, kádárok közösen... a szíjjártók... soroljam még?

Sorold.

ALBERT MESTER.

Ajaj!

FIÚ.

Mi baj?

ALBERT MESTER.

Tyúkszem nőtt alfelemre

FIÚ.

ettől a görcsös ágtól... A kékfestők... odébb pitykés dolmányban az ötvösök... még odébb a város hajdúi... Hallja az éneket?

Énekel. Csengő fiúhang.

Mint a jó Simonnak Cirenéből, adj nekem is részt a szenvedésből... Ezt éneklük?

ALBERT MESTER.

Most már nem énekelnek.

FIÚ.

Kezdődik Urunk Jézus Krisztus szenvedése.

ALBERT MESTER

keresztet vet.

Kezdődik Urunk Jézus Krisztus szenvedése.

FIÚ.

Hogy alszanak mind. Egy órát se bírnak virrasztani.

ALBERT MESTER.

„Péter aludt, Jakab aludt, János aludt, és mind aludtak.”

FIÚ.

Ó meg, a szentem, arccal földre esve imádkozik.

ALBERT MESTER.

Most vállalja föl bűneinket.

FIÚ.

Amott meg már...

ALBERT MESTER.

Amott?

FIÚ.

Jönnek a fáklyák.

ALBERT MESTER.

A poroszlok. Elöl Holetius.

Elöl Júdás.

- FIÚ. Elöl Júdás. — Ne kelj fel!
Kegyes kincsem, barlangba rejtekezz el!
Tudok egy jó szurdékot arra feljebb.
Csókolni édes orcádat ne engedd!
- ALBERT MESTER közben csövet vett elő, az eget kémleli.
Mind fön van már. Csillagok és planéták.
- FIÚ. Fön vannak már. Most kelnek. Álmosan,
Péter, János, Jakab... Szemüket dörgölik,
tápázkodnak.
- ALBERT MESTER. Kosból Bikába tértünk.
Ott a Fiastyúk: mit költött vajon?
- FIÚ. Karddal, doronggal jönnek ellene.
- ALBERT MESTER. Bikából Ikrek felé haladunk,
Castor és Pollux, Léda fiai,
hattyú nemzette pár.
- FIÚ. Füsttel, korommal
égnek a fáklyák. Az ó arca fényes...
- ALBERT MESTER. Argonauták, tenger hajósai
homályból fénybe, és fényből homályba:
melykötök hoz fényt? melykötök homályt?
- FIÚ. Indul a bárány a farkas elébe.
- ALBERT MESTER. Farkas elé a bárány? Bárány elé a farkas?
Hátha együtt indulnak?
- FIÚ. Oly szelíd!
S a másik oly gonosz...
- ALBERT MESTER az eget kémelve. Mintha inogna ott...
De melyikük? Castor? Pollux? Nem, nem lehet...
Nyilván a csó hibás... vagy vén szemem
káprázik...
- FIÚ. Most megállnak és tanakszanak.
- ALBERT MESTER. Igen, csak vén szemem káprázott. Fenn ragyog
mind a kettő... De ott egy harmadik...
A Dioszkurok közt... vagy kívülük?...
Sose láttam...
- FIÚ. Most indulnak tovább.
- ALBERT MESTER. Heggyel előre... mint egy kés... Mit is
mondott a némbér? Vedd vissza a kést?
- FIÚ. Ó bárányom!... csak áll... kezét leejtve...
csak várja...
- ALBERT MESTER. Lányult elme! A jelet —
a kést — érted már? — Hé, fiú, kiált,
hogy hagyják abba!
- FIÚ. Vigyázz! Kést emel!
Fogjátok hát le! — Imbolyog a bárány...
Földre esik... Júdás megölte Jézust!
- ALBERT MESTER. Júdás megölte Jézust! Jaj nekem!

Függöny.

(Folytatjuk)

PRÓFÉTA VOLTÁL

*Fáradt hívő s megrettent ateista,
puhány aszkéta, s kispolgár vagány
együtt isznak, nem vágnak lázadásra,
a prófétát belepi a magány.*

*Szavuk kopottan, értelmetlenül
— mint rózsafüzér haldokló kezében —
pereg le fogaik között. Belül
halott-maszkjuk lelükre ég egészen.*

Cselényi I. Gábor